

CHIRPING NEWS

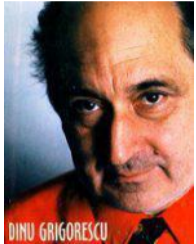
Director fondator și executiv: Dinu GRIGORESCU

Redactor șef: Vlad LUNGU

Supliment al ziarului **CIRIPIT** de **PĂSĂRELE**

Nr. 4 / mai 2018

UN REGAL SCENARISTIC ȘI MEMORIALISTIC

ISTORIE

Ileana (cunoscută ca *domnița Ileana*) a fost fiica cea mică a Regelui Ferdinand I al României și a Reginei Maria, dobândind prin naștere titlul de **Principesă a României**. Se înrudea prin mama sa cu familiile domnitoare din Marea Britanie și Rusia. A fost Arhiducesa Ileana de Austria, Prințesă a Ungariei, Croației și Boemiei din Casa de Hohenzollern-Sigmaringen și Casa de Habsburg-Lorena. Născută la 5 ianuarie 1909, în București, decedată la 21 ianuarie 1991, Youngstown, SUA.

A avut 5 frați și surori: Maria de România, Regina Iugoslaviei, Elisabeta de România, Carol al II-lea al României, Mircea de România și Nicolae al României.

Două mariaje cu: Arhiducele Anton de Austria, Prinț de Toscana și cu Dr. Ștefan Nicolae Isărescu. 6 copii: Arhiducele Ștefan, Arhiducesa Maria Ileana, Arhiducesa Alexandra, Arhiducele Dominic, Arhiducesa Maria Magdalena, Arhiducesa Elisabeta

Cetățenia: română

Religie: Ortodoxă română (maică).

După venirea la tron a fratelui ei mai mare, Carol al II-lea, acesta le-a izolat pe plan intern pe mama sa și pe Ileana, limitându-le îndatoririle și aparițiile publice. Pentru Principesa Ileana a fost aranjat în 1931 un mariaj cu Arhiducele Anton de Austria, ea primind titlurile de Arhiducesă a Austriei și Principesă de Habsburg-Toscana prin căsătorie. În anii următori, Ileana a locuit împreună cu soțul lângă Viena și i-au fost permise doar scurte vizite în România, regele interzicându-i să dea naștere copiilor săi în România.

Ileana a continuat activitatea caritabilă a mamei sale, îngrijindu-se în timpul celui de-al Doilea Război Mondial în Germania nazistă de militarii români răniți. Atașată inexorabil de România, s-a stabilit în timpul regimului Antonescu împreună cu familia în țară și a deschis la Bran Spitalul „Inima Reginei”, care a funcționat prin eforturile sale. În acest scop, principesa nu a ezitat să mențină legături cu noii lideri comuniști ai României. La scurt timp după abdicarea la 30 decembrie 1947 a Regelui Mihai, nepotul ei, Ileana a fost nevoită să părăsească din nou țara, proprietățile fiindu-i confiscate în cursul anului 1948.

Pentru a-și întreține familia în exil, Ileana a ținut cuvântări despre România și comunism. A divorțat de Arhiducele Anton, recăsătorindu-se cu Ștefan Isărescu, mariaj soldat la rândul său cu un divorț. Alegând calea monahismului, și-a luat numele monastic „maica Alexandra” și a fondat Mănăstirea ortodoxă „Schimbarea la Față” din Ellwood City (Pennsylvania), a cărei stareță a fost până la moarte. După căderea comunismului, a vizitat România o singură dată, în septembrie 1990.

După abolirea monarhiei în anii mai negri ai comunismului s-a trecut la o diabolizare intensă a Casei Regale, acuzată de tot felul de păcate, au fost dărâmate statui, șterse meritele regilor în cărțile de istorie, noile generații postbelice fiind (re)educate și îndoctrinate republican, propaganda având drept scop și mascarea noii monarhii republicane, iar după 1990, acest fenomen de incriminare atroce a fețelor regale s-a văzut cu ochiul liber la întoarcerea din exil a Regelui Mihai și a familiei sale. A început la scara societății un proces invers, de reconstrucție a imaginii regale, de subliniere fermă a meritelor ei epocale, au fost scoși de la naftalina comunistă și figurile princiare printre care s-a numărat și legendara, însă mai puțin cunoscută, Principesă Ileana. A contat și partea romanțată a regilor, reginelor și prinților și prințeselor care a sensibilizat inimile românilor, redescoperirea și comentarea personajelor ei, puțin

cunoscute de români și care ne relevă destine excepționale, cu peripeții dramatice, finaluri tragice sau pur și simplu incredibile, rod nu al imaginației scriitorilor, ci al jocului pervers al istoriei, expertă în lovituri de teatru, în întronizări și detronări, în acțiuni funambulești, pitorești, care își așteaptă ecranizări, piese de teatru, scenarii capabile să comunice ce este de comunicat unei generații noi, flămânde de libertate și, în parte, de regalitate.

Astăzi, situația s-a modificat substanțial în zona percepției și nunțile cu fast ale prinților cu cenușăresele lor moderne de la Curtea Reginei Elisabeta a II-a, care pulverizează tabuuri și se modernizează fără teamă și prejudecată, stimulează interesul pentru viețile neștiute sau puțin cunoscute ale celor care au avut sânge albastru la Curtea Regală a României moderne.

CRONICĂ TEATRALĂ

Edith Negulici, dramaturg și secretar literar activ al Teatrului Evreiesc de Stat din București, alege legendara Principesă Ileana a României. Legendară, pentru că și-a dedicat viața tumultuoasă, aventuroasă și în final religioasă numai binelui public în măsura în care a putut să acționeze în favoarea lui. În scenariul aproape cinematografic și foarte dramatic al autoarei strălucește, într-un spectacol de tip one-woman show, doamna **Liana Ceterchi** (specializată, în texte memorialistice). Actrița, cu o mare personalitate artistică, parcurge spectaculos, în salturi de epoci și de vârste, o partitură dificilă, îmbinând în jocul ei polivalent și foarte nuanțat detaliul biografic și semnificațiile lui generale, istorice, de larg interes public.

Singură, ajutată numai de machiaj, recuzită, coloana sonoră și balet scenic, o vedem pentru prima oară vie pe cea care a fost Principesa Ileana, rezultatul unei relații de dragoste a Reginei Maria, cea cu sânge albastru clocotind de pasiuni, cu Prințul Bibescu. Nici Ferdinand nu a fost cel sfânt, nici Maria o femeie neprihănită.

Omenescul este sentimentul care guvernează întregul scenariu croit strict pe adevărul istoric. Întâmplările trecute prin care ne plimbă Liana Ceterchi sunt absolut senzaționale, devoalând un caracter feminin puternic, un suflet foarte sensibil ascuns într-o carcasă de femeie aprigă, energică, frumoasă și generoasă. Liana Ceterchi reușește și aici, și acum, pe scena Teatrului Dramaturgilor Români unde am văzut spectacolul, un tur de forță remarcabil, un slalom printre sentimente și evenimente, etalând o capacitate de transfigurare cu totul neobișnuită în acest tip de scriere care nu te scoate din scenă nicio clipă, timp de peste 60 de minute.

Ne lasă să întrevădem dictatura lui Carol al II-lea, frumusețea și noblețea Reginei Maria, ostracizată de fiu, apoi ne sugerează cu discreție părți de istorie intimă, apoi tăvălugul sovietic strivitor peste destinele românilor, ne vorbește despre emigrarea forțată, cu umilințele la care a fost supusă principesa, dar și despre capacitatea ei de a înfrunta vitregiile destinului și de a trece peste toate obstacolele vieții, și prin două căsnicii nefericite, asumându-și maternitatea, apoi singurătatea și în final retragerea în haina monahală.

Anumite lungimi ale spectacolului par a fi fost inevitabile datorită bogăției de fapte și întâmplări, dar publicul din Sala „Iosif Naghiu” a urmărit tot regalul scenaristic și interpretativ, a reacționat cu multă căldură și aplauze. Multe momente memorabile sunt scoase la rampă. Memoria prodigioasă a actriței pare că s-a luat la întrecere cu memoria istoriei. Amintirile agățate simbolic pe o frânghie de rufe sunt o scenă de mare vibrație emoțională... Amintiri din copilărie, din adolescență, din război,

Continuare în pag. 2

TES – DUMNEZEUL RĂZBUNĂRII

Autor: **Shalom Ash**

Regia: **Alexander Hausvater**

Scenografia: **Maria Miu**

Coregrafia: **Mălina Andrei**

Light design: **Lucian Moga**

Muzica: **Gabriel Basarabescu**

Consultant: **Camelia Crăciun**

Asistență regie: **Dan Druță**

Asistență scenografie: **Diana Sav**

Premiera: 24-25 martie 2018

După *Balul Cimitirului* la Teatrul Dramaturgilor Români, pe un text de Astaloș, și alte câteva peregrinări provinciale, dar nu provincializate, exuberantul și șocantul regizor **Alexandru Hausvater** poposește din nou, cu a sa mare inventivitate și forță regizorală, pe scena Teatrului Evreiesc de Stat din Capitală, unde montează rapid și funambulesc un text evreiesc nonconformist, a cărui acțiune se petrece într-un bordel al cărui patron își crește unica față după precepte religioase și mic-burgheze opuse activității sale profesionale, aducătoare de venituri substanțiale. Lumea bordelului prilejuiește inventivului fachir o altă explozie a talentului (geniului) său regizoral, care refuză orice loc comun, dar nu-i redundantă manierei sale explozive care se axează pe o vizualizare extremă a tot ce se petrece pe scenă și pe extensiile ei, cu accent teribil pe plasticitatea și expresivitatea actorilor struniți de un bici al lui Attila, care cucerește și vrăjește publicul spectator. Mai mult decât în *Balul Cimitirului*, devenit un spectacol referențial al stagiunii, în *Dumnezeul răzbinării* avem de-a face cu o intrigă de un teatru în teatru abil condus, care evidențiază dincolo de dramele individuale și ipocriziile care interzic spectacole inclusiv în țara tuturor posibilităților și libertăților, America.

Firul intrigii e și colectiv, și individual. Ambele ște se încrucișează relevant. Crescută religios, fiica proxenetului sfârșește prin a-și găsi vocația tocmai în jocul turpitudinii, deși părintele, un evlavios ortodox, plătește scrierea unei Tore și sponsorizează un fals act matrimonial al fiicei cu un student la Ieșiva.

Piesa a fost considerată scandaloasă în interbelic, fiind interzisă la Londra, iar artiștii – expulzați de parcă ar fi fost ciurmați, în numai 48 de ore. Prin descrierea nuanțată și foarte realistă a vieții colorate și bogate a prostituatelor, regizorul nu se dă în lături de la a sugera acte sexuale cu mijloace artistice. Întreaga distribuție, în frunte cu neobositul și veșnic tânărul artist veteran **Rudy Rosenfeld**, realizează un compact tablou al lumii sub lupă. El e tatăl simpatic și antipatic, legitim în aspirații și ilegal în comportare. E bun și rău simultan. Rudy se descurcă de minune în rolul atribuit. **Arabela Neazi** e o prezență pură, devenită impură, suavă și sinceră în trăirile sale complexe, naive și mature, joacă cu emoție, cu tandrețe și veridicitate. E pudică și când e impudică. Deși de condamnat pentru îndeletnicire, provoacă empatie și grupul prostituatelor care excelează colectiv și individual prin grație, dans, sincronicitate, individualizare. **Neculai Predica, Marius Călugărița, Mircea Dragoman, Mircea Drîmbăreanu, Veaceslav Grosu, Ștefan Eparu, George Lepădatu și Mihai Pintenaru** acoperă rolurile masculine cu vervă și eficacitate artistică. Mereu încântătoare, senzuale și foarte abile scenic: **Natalie Ester, Geni Brenda Vexler, Iolanda Covaci, Luana Stoica, Viorica Bantaș și Rodica Gancea**. Scenografia Mariei Miu creează multe spații de joc ingenioase, are luminozitate, fosforescență și cu umbrele consonante, are soluții plastice deosebite, un exemplu fiind crematoriul. Proiecțiile video și muzica au strălucirea necesară. Un nou succes eclatant al teatrului condus de Maia Morgenstern.

Titlul tezist e contrazis de substanța civică a piesei montată în cel mai curat stil hausvaterian și merită a fi vizionat de cât mai mulți spectatori.

[Urmare din pag. 1](#)

din exil, toate recompun viața unei femei speciale, ce era copilul preferat al mamei sale, Regina Maria, mare prințesă a Angliei și Irlandei, nepoată a Reginei Victoria, din cei șase pe care aceasta i-a avut cu Ferdinand, Principe de Hohenzollern-Sigmaringen, unicul moștenitor al Regelui Carol I. A fost singura femeie din România posesoare a unui brevet de căpitan de cursă lungă, navigându-și singurătatea, destinul, cât și iahtul „Isprava”.

Un spectacol document, un spectacol artistic de o valoare deosebită, pe un scenariu epic și dramatic remarcabil...

TRAGEDIA OMULUI

Un spectacol de masterat pe un text alambicat (TNB, Sala Mică) adaptare după poemul dramatic *Tragedia omului* de Imre Madách

Lucifer: **Dorin Enache**

Adam: **Dumitru Georgescu**

Eva: **Maria Veronica Vârlan**

Cohorta de spirite luciferice:

Andrei Atabay, Adrian Loțcu,

Claudian Șiman, Dragoș Stanciu,

Bogdan Trifan, Ionuț Terteci, Ion Tudorache

Spiritul Pământului: **Alexandru Beteringhe**

Regie și adaptare: **Diana Mititelu**

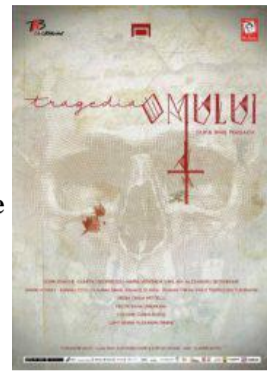
Decor: **Ioana Ungureanu**

Costume: **Corina Boboc**

Light design: **Alexandru Bibere**

Spectacol prezentat de TNB în parteneriat cu U.N.A.T.C. „I.L. Caragiale” din București

Premiera: 5 mai 2018

Un spectacol de senzație, filosofic, problematic, eclectic, biblic, tragic, magic, macabru, istoric, care vorbește despre tragedia ființelor în general și a epocilor supuse toate finitudinii, putreziciunii, dispariției totale, depravării, aducerii iadului de pe pământ și de sub pământ, dar și ipoteticului și mult visatului rai unde un Dumnezeu blajin, posesorul unei chei uriașe care descuie porți cosmice, izbăvește de păcate, în numele crucii de care atâră mereu răstigniții și în jurul căruia mișună preoții cu teoriile lor spirituale de iertare a păcatelor ancestrale. Toată povestea se învârtă în jurul unui Adam și a unei Eve care se iubesc, se tăvălesc în noroaiele vieții de toate zilele, se îmbârligă, omenesc și la un moment dat satanic, mor, dar reînviată în alte forme umane (nu se știe adevărul, totul este ipoteză), ca să ducă mai departe în cârcă povara unei vieți cu sau fără sens, spre un viitor cert și incert, totodată, ca ce ne spune Hamlet că *știm ce suntem, dar nu știm ce vom deveni*.

Spectacolul masteranzilor poartă pecetea profesorului **Ducu Darie**, un regizor fantast, atras de mari montări, în care decorul se mișcă, surprinde de fiecare dată, unde inventica este la loc de cinste, unde drama și tragedia sunt mult mai acasă la ele decât comedia, care nu lipsește însă în cheia unui grotesc gigantic și aici, pe scena mică a Naționalului (altă bijuterie a TNB). Mică, dar pragmatică, ideală pentru experimente, pe care se dezlănțuie furibundă imaginația regizoarei, o tânără care arată multă maturitate și stăpânire de sine (primește din sală untrandafir în loc de buchetul meritat). Se califică fără doar și poate în elita viitorului teatrului nostru împreună cu trupa de băieți virili la paroxism și a unei fete extrem de mobilă în toate ipostazele, dar a cărei voce mai trebuie dezvoltată puțin, dacă acest lucru va fi posibil. Regizoarea manevrează cu dezinvoltură matură grupurile, le așază și le rează cum vrea ea în desişul unor bordeie – pământul unde dispăre cu totul (dacă nu optăm pentru incinerare) –, alcătuiind o multitudine de tablouri mai mult decât vivante, mortale, cu salturi metafizice spre mereu altceva, promovând o vizualizare atroce a personajelor care ies din morminte, din noapte, din orice, pentru a intra în alte haine metaforice. Excepționale sunt momentele de insectizare a oamenilor care devin furnici la propriu, care, prin mișcarea lor multidinamică, târătoare pe niște picioare miriapodice, ne sugerează că așa am putea deveni și noi, că asta e marea tragedie a omului, dar nu și a speței umane, care, cum-necum, se târăște înainte prin noroaiele celelalte, ale vieții citadine, ce pune la grea încercare forțele artistice implicate. Lucifer e damnat. Dumnezeu e o ancoră a sufletelor și biserica o izbăvire de păcate, deși nu suntem absolut convinși. Decorul e de cimitir, universal. Maldăre de pământ, care vor pune la grea încercare personalul tehnic al teatrului, la eliberarea scenei pentru alt spectacol, acoperă morții, unul dintre ei apare chiar din fundul pământului; ne dă fiori, dar aste e. Este aleasă și o formă piramidală care în final se va înălța puțin câte puțin, sugerându-ne marea piramidă de cadavre a omenirii.

E greu să faci distincții între actorii care par a fi o apă și un pământ. Se detașează Eva, cu și fără sâni goi, Adam în duble reîncarnări umane, clericul de sorginte catolică, cu straietele lui purpurii, înconjurat de pajii bisericii într-un tablou de purgatoriu, între pământ și mormânt. Trupurile par a fi și suflete. Hodoronc-tronc se consultă și zodiacul ateu, pe cer, la un moment dat se aprind stele și se citește viitorul în ele. Noi citim în acest spectacol o constelație de talente care va da strălucire teatrului, indiscutabil. Regia dovedește o forță deosebită de îmbinare a haosului cu multiplele lui fațete, decorul aduce pe scenă munți de pământ din toate cimitirele istoriei, noroiul e personaj, tăcerile – urale, iar țipetele înfricoșează; biserica ne apare ca un bun balsam, care poate fi comandat și on-line.

Portretele dau spațiu lumii ancestrale, zbenugiala erotică e animalieră, dar productivă. Multe, foarte multe sugestii. Și felicitări!